

Työtunneille on yläraja myös määräaikaisissa työsuhteissa

Työnantajan tulee varmistaa, ettei työntekijän tekemä työaika ylitä sallittua enimmäismäärää. Tämä koskee myös määräaikaisia työsuhteita. Keskimääräinen työaika ei saa olla yli 48 tuntia viikossa tasoittumisjakson aikana. Lyhyissä työsuhteissa tämä lasketaan suhteessa työsuhteen keston.

Työajan enimmäismäärä asettaa ylärajan työntekijän kokonaistyöajalle. Siihen lasketaan mukaan kaikki tehdyt työtunnit, olivatpa ne sitten säännöllistä työaika, lisätyötä tai ylityötä.

Työnantajan pitää seurata aktiivisesti ja järjestelmällisesti työntekijöidensä työajan määrää. Työaikakirjanpitoon tulee merkitä vain todelliset tehdyt työtunnit. Työaika- ja palkkakirjanpito on pidettävä erillään toisistaan.

Työnantajan tulee aktiivisesti seurata, ettei työajan enimmäismäärä ylitä.

Työajan enimmäismäärää koskevan säännöksen tarkoituksena on suojella työntekijän turvallisuutta ja terveyttä.

Liian pitkät työajat voivat aiheuttaa terveydelle haitallista kuormittumista sekä lisätä tapaturmariskejä. Säännöksen rikkominen on rangaistava teko.

Työajan enimmäismäärää koskeva rajoitus koskee kaikkia työajan järjestämistapoja, eli yleistyöaika, jaksotyöaika, liukuvaa työaika ja joustotyöaika.

Jeppe Gustafsson/Shutterstock

Anu Pynnönen

Mikä on tasoittumisjakso?

Työaikalain pääsääntö on, että työntekijän työaika ylityö mukaan lukien ei saa ylittää keskimäärin 48:aa tuntia viikossa neljän kuukauden ajanjakson aikana. Näitä neljän kuukauden tasoittumisjaksoja on tarkasteltava itsenäisinä ja toisistaan erillisinä ajanjaksoina.

Valtakunnallisella työehtosopimuksella voidaan sopia tasoittumisjakson pidentämisestä 6 tai 12 kuukauteen. Tarkista oikea tasoittumisjakso oman alan työehtosopimuksesta.

Jos työpaikalla käytetään jaksotyöaika, on huomioitava, että jaksotyötä koskeva tasoittumisjakso on eri asia kuin työajan enimmäismäärän tasoittumisjakso. Laki ei ota kantaa jaksotyön jaksojen huomioimiseen työajan enimmäismäärän laskennassa.

Näin lasket työajan enimmäismäärän määräaikaisessa työsuhteessa

Määräaikaisten työntekijöiden kohdalla seuranta tulee aloittaa työsuhteen alusta lukien.

Jos työsuhde on sovittu noudatettavaa tasoittumisjaksoa (4, 6 tai 12 kk) lyhyemmäksi, tulee enimmäistyöaika suhteuttaa työsuhteen pituuteen. Eli työajan enimmäismäärää tarkastellaan työsopimuskauden pituuden mukaan.

Esimerkki

Työsuhteen pituus on sovittu kuudeksi viikoksi. Työnantajan on huolehdittava, ettei työaika ylitä keskimäärin 48:aa tuntia viikossa tasoittumisjakson eli tässä tapauksessa kuuden viikon aikana.

Työntekijä tekee tänä aikana töitä yhteensä 285 tuntia. Keskimääräinen työaika saadaan, kun jaetaan kokonaistyöaika kuudella, eli $285 \text{ t} : 6 = 47,5 \text{ t}$.

Keskimääräinen työaika ei siis ylitä enimmäismäärää.

Entä jos määräaikainen työsuhde päättyy ennakoimattomasti ja yllättävästi ennen tasoittumisjakson päättymistä? Työnantaja on suunnitellut työajan määrän olettaen, että työsuhde jatkuu sovitun mukaisesti ja että työaika saadaan tasoittumaan tarkastelujakson aikana.

Näissä tilanteissa ei ole mahdollista toteuttaa edellä tarkoitettua suhteuttamista. Työaika tulee kuitenkin tasoittaa ennen työsuhteen päättymistä, jos se on mahdollista esimerkiksi irtisanomisaikana.

Lisäksi on otettava huomioon, mitä työaikalaki ja työehtosopimusmääräys säättävät työtuntien korvaamisesta tällaisissa tapauksissa.

Työkalu työajan enimmäismäärän seurantaan

Työajan enimmäismäärän seurannassa voit käyttää apuna esimerkiksi alla olevaa yksinkertaista Excel-työkalua.

> Lataa [Työajan enimmäismäärän seurantatyökalu \(Excel\)](#).

> Ohjeet työkalun käyttöön löydät videolta [Työkalu työajan enimmäismäärän seurantaan \(Youtube\)](#).

Muista lepoajat!

Työajan enimmäismäärää laskettaessa pienin tarkasteltava yksikkö on viikko. Laskentasääntö ei rajoita työvuoron pituutta tai ylityön määrää tätä lyhyemmissä työsuhteissa.

Tällöinkin tulee kuitenkin muistaa työaikalain ja työehtosopimuksen mukaiset vuorokausi- ja viikkolepoajat.

Lisätietoa

> Työsuojeluhallinnon verkkopalvelu [Tyosuojelu.fi](https://www.tyosuojelu.fi): Työsuhde: [Työajan enimmäismäärä](#)

> Verkkoseminaarin tallenne: [Työajan enimmäismäärä - ohjeita lain tulkintaan](#)

> Työsuojeluviranomaisen puhelinneuvonta palvelee numerossa 0295 016 620. [Tyosuojelu.fi/puhelinneuvonta](https://www.tyosuojelu.fi/puhelinneuvonta)

